

Silbina

Revistă Enciclopedică Populară

No. 5.

Apare în fie-care Duminică

Abon. în țară pe an Lei 5 } Abon. în străin. pe an Lei 8
6 luni » 3 } Un număr . . . 15 bani
Pentru anunțuri 1 leu linia

Comitetul de Redacție:

P. Garboviceanu	G. Adamescu
C. Rădulescu-Motru	V. S. Moga
G. Coșbuc	N. Nicolaescu
J. Țեսcu	Const. C. Pop.-Țașcă
P. Dulfu	Gr. Teodossiu.

S U M A R:

G. Coșbuc, Școalele din Iași. — Români la Roma. — Gheorghe Adamescu, Alexandru Odobescu. — Al. Odobescu, Bărăganul. — Arborul-Viperă. — I. C. S., Cometele. — Un nou sistem de a face vin bun. — Țara Dracilor. — V. O. V. Horn, Trei zile și două cântări. — Cronica săptămânei. — Informațiuni. — Bibliografie. — Adrese către redacție. — Mulțumiri.

Ilustrațiuni: Al. Odobescu. — O vedere din Bărăgan. — Cometa.

Cu începere de la 1 Ianuarie 1900

Apare în București la 1 și 15 a fie-cărei luni:

NOUA REVISTĂ ROMÂNĂ

Cu colaborațiunea celor mai distinși scriitori români.

Director gerant: C. Rădulescu-Motru, București.

Noua Revistă Română cuprinde în fie-care număr al său :

Articole asupra cestiunilor politice de actualitate; studii literare și științifice; dări de seamă despre publicațiunile de valoare apărute. Fie-care număr al Revistei este însoțit încă de două suplimente: unul rezervat informațiunilor; cel-lalt lecturii recreative: roman, nuvelă, etc.

Noua Revistă Română este publicațiunea indispensabilă pentru toți câți dorește a urmări mișcarea culturii române în secolul XX.

Abonamentele pe un an Lei 24
» pe 3 luni » 6
Un număr » 1

Abonamentele se primesc la Administrația Revistei în București, Pasagiul Român 20; la principalele librării; precum și la biourile poștale din țara.

GRADINA PREOTUL ILIE

Biserica Cotroceni.—București.

Arbori fructiferi, Arbori pentru șosele, Arbori altoiți de ornament, Arbuști, Plante urcătoare, Brađi, Pini austriaci Thuya și altele.—Stupii. Trandafiri.

Cel mai mare și cel mai vast magazin din Țară și singurul care vinde eftin

LA TOATE SEZOANELE

București, Calea Victoriei 27, lângă Poliția Capitalei.

Ghete pentru bărbați

- De vax cu elastic, 12,95, 11,95, 10,95
- » » extra-fine, 13,95, 12,95, 11,95
- » » cu șirete, 13,95, 12,95, 11,95
- Ghete de lack pentru salon cu elastic și șirete, 12,95, 11,95
- de lack întregi, 14,95, 13,95
- » » facon Klappe, 51,95
- » » pentru d-nișofii, 14,95, 13,95
- » » cu nasturi, 15,95, 14,95
- » glace vax cu nasturi, 15,95, 14,95
- » chevr. cu elastic, 15,95, 14,95, 13,95
- » » nasturi, 16,95
- Ghete color. simple, 13,95, 12,95
- » » beseturi, 14,95, 13,95
- » » șirete, 14,95, 13,95, 12,95
- » » nasturi, 14,95, 13,95
- » » » piele rus. 15,95, 14,95

Pantofi pentru bărbați

- De gems, 10,95, 9,95, 8,95
- » chevreaux american, 9,95
- » » franțuzesc, 12,95
- » color. 11,95, 10,95, 9,95, 8,95
- » » piele rusescă, 12,95, 11,95

Ghete pentru dame

- De gems, 9,95, 8,95, 7,95
- » chevreaux, 13,95, 12,95, 11,95, 10,95
- » » ext. fine, 15,95, 14,95, 13,95, 12,95
- » » High-Liffe, 16,95
- » color. 12,95, 11,95, 10,95
- » » High-Liffe, 15,95, 14,95
- » » extra-fine, 13,95, 12,95, 11,95

Pantofi pentru dame

- Colori și negre, 9,95, 8,95, 7,95, 6,95, 5,95, 4,95.

Ghete pentru băieți, fete și copii

- Pentru băieți, 9,95, 8,95, 7,95, 6,95
- » fete 6,95, 5,95, 4,95
- » copii 5,95, 4,95, 3,95, 2,95

Numai la toate sezoanele se poate găsi încălțăminte bună și cu prețuri fabuloase de eftine.

Magazinul la toate Sezoanele lângă Poliția. București, Calea Victoriei 27, București.

5%

Cupon de reducere pentru cititorii Albinel.

Cititorii revistei vor avea un scademint de 5% din prețurile însemnate, prezentând cuponul.

Școlile din Iași

Mitropolitul Veniamin crescuse cu a sa cheltuială doi fi de preot și-i trimise la învățătură înaltă prin țări streine, apoi le dele slujbe mari și cinstite în Moldova. Dar boerii cei mari se uitau urât la Veniamin pentru această faptă, căci ridicase doi fi de preot în slujbe boeresci, iar obiceiul pe atunci era ca boerii singuri să aibă dreptul la învățetură și la slujbe.

Supărați, se duseră într'o di boerii la Mitropolit și-i diseră :

— Ai uitat pôte, Prea Sfinte Stăpâne, că ești vlăstar al vestitei familii boeresci Boldur, care a dat atâția viteji și ômeni vestiți Moldovei?

— N'am uitat, dize Mitropolitul. Și-mă aduc aminte cu drag de toți ômenii vrednici cari au apêrat cu arma vitejiei bietul pămînt al Moldovei. Tocmai de aceea am milă de toți rezeșii și maziliți, mi se rupe inima de mulțimea de jos a țăranilor, pentru că sînt Români adevărați și prin vinele lor curge sânge curat de Moldovean.

Boerii stăteau ca pe spinii și abia se puteau stăpâni de mânie.

— Așă e, Prea sfințite, și nu e așa. Nu cum-vă cređi că mojiicii aceia de la plug sînt mai Români de cât noi? Ce sânge curat au în ei?

— Vedeți, boerilor, dize Veniamin cu liniște, cei mai mulți din clasa noastră a boerilor sînt streini veniți de prin totă lumea. Pămîntul acesta cine l-a apărat? Strămoșii boerilor? Părinții lor? Ori părinții țăranilor, cari n'au altă țară de cât Moldova! Apoi cei l'alți dintre noi boerii Români din strămoși, nu ne-am tot încuscrit cu veneticii, așă că n'au mai rămas sânge românesc în noi? Uitați-vă la rudele vóstre, boerilor, nu sînt cu toții streini? Cine e soerul cutăruia, cine e nevasta cutăruia? Băceți cutăruii și cutăruii boer nici nu seiu romănesce.

Boerii tăcură puțin.

— Cu tóte acestea, Prea sfințite Părinte, sînteți boer ca și noi, și aveți datoria să sprijiniți clasa noastră, și să nu întindeți mîna de ajutor mojiicilor, ca să se urce pe umerii noștri și să se ridice pe ruinele fiilor noștri. Căci numai boerii au ținut Moldova, boerii, al căror cap și părinte sînteți însuși Prea Sfinția Vóstră.

— Să mă iertați. Eui nu sînt cap și părinte numai al boerilor, ci al bisericii și al nêmului. Chemarea mea e s'ajut pe toți de-o potrivă, și mai ales pe săraci, pe vèduve și orfanii. E o nebunie să mai credem că noi boerii sîntem aleși lui Dumnezeu. Aleși sînt toți cari au minte și inimă,

toți cari pot să se ridice prin învățatură și bună purtare. Diceți că fiți voștri se duc spre prăpăstie și averile spre ruină? Dar de ce nu vă opriți fiți, ca să nu alunece din păcate în păcate? De ce nu-i creșteți în frica lui Dumnezeu? Dacă voi nu vă puteți sprijini fiți ca să nu cadă, atunci să știți că vă vor întrece «mojici» cum le diceți, căci sînt vrednici, și de gîba vă luptați voi să puneți stavilă vredniciei, de gîba voști cu lemnul putred să faceți slujba lemnului verde. A voastră e vina, dacă se ridică vrednicia de-asupra ticăloșiei! Nu eî sînt care ridic pe țaran; se ridică el prin puterea lui și prin slăbiciunea voastră! Așa boeri!

Sciaî boerîi tôte acestea, dar nu voiaî să le mărturisescă. Tăcură. Iar Mitropolitul începî să se plimbe prin odae.

— Și la urmă, boerilor, imi scôteți ochii că întind mîna de ajutor țaranilor să se ridice pe umerii voștri. Cari sînt rogu-vă, cari sînt aceia pe cari i am ridicat?

Boerîi cu gura de jumătate:

— Cei doi fi ai protopopului.

Veniamin stete pe loc, uitându se cu milă la boerîi.

— Aceia? Apoi eî i-am ridicat? I-am luat eî, proști din sat, așa cum i-am găsit, și i-am trîntit dea-dreptul în slujbe mari, după obiceiul cum se iea un fiu de boer de ici și se ridică toemaî colo? Fe aceștia doi i-a ridicat învățatura lor, mîntea, boerî! Capul lor și vrednicia.

— E adevărat, Prea Sfînte Părinte. Dar nu e bine.

— Nu e bine să puî pe fie-care om la locul seî? Nu e bine să ridic vrednicia de-asupra ticăloșiei și mîntea de-asupra prostiei? Nu e bine să avem și noi în Moldova omenî deștepî, cu învățatură și cu creștere! — Atunci cum e bine, boerî?

Nu e bine, Prea Sfînte Părinte căci aî făcut o nedreptate.

— Cui? Țării? Lui Dumnezeu? ori vouă? Cine vă oprește să nu vă dați și voi fiî la învățatură, să-i creșteți cu bune purtări?

— Nu nouă, ci celor-l'alți fi de popă. Că, de ce, Prea Sfîntite Stăpâne, ajuți numai pe unii? De ce numai pe aceștia îi îndemni la învățatură, numai pe doi ai protopopului? De cât să răsărătesci gîndurile tuturor preoșilor, măi bine să nu fi ajutat nici pe acești doi.

Mitropolitul se oprî din umbrel, se uită lung la boerîi, își duse mîna pe frunte ca și cînd ar fi înțeles o greșelă pe care a făcut-o, și par-că îi dete ca fulgerul prin cap un gînd pe care nu-l sciuse pînă atunci.

Aveți cuvînt boerî, dise el încet și gînditor. Iar boerilor le rîdea inima că aî biruit pe Mitropolit și că i-aî abătut gîndul de la «mojici». Eî se sculară, făcură mătăni fărnice, vrînd să plece.

— Așa dar Prea Sfîntite Părinte, diseeră eî ieșînd, ne-am

înțeles. Un boer din familia Boldur nu va năpăstuî clasa boerilor.

— Nu, ȕise Veniamin, Si am să-mă îndreptez greșela cu ceî doi fii de preot. Nu voiî să fac nedreptate celor-l'alți preoți.

— Și cum gândiți, Prea Sfînte, să îndreptați nedreptatea?

— Iată, vë făgăduesc să chiem la învțătură pe toți fii de preoți. Am să deschid un seminar pentru crescerea tuturor fiilor de popă, ca să nu vë plângeți că numai pe doi îi îndemn la carte.

Boerii rëmaseră ca trăsniți. Ce-aî țintit ei cu vorba, și unde aî ieșit lucrurile! Și mușcându-și buzele aî plecat, cãindu-se că aî venit pe la Mitropolitul.

Iar Veniamin care nu se gândește pîn'acum la un seminar, a prins din vorba boerilor un gând mare și laudat de vecinică pomenire. In curînd el prefăcû mănăstirea Socola, cea făcută de hainul Vodă Alexandru Lăpușnenu, într'un seminar. Iar în mănăstirea sfîntului Nicolae din Iași deschise școla în care toți fii preoților și aî vëduvelor învțău carte de la învțători anume aduși de Mitropolit cu a sa cheltuială. Și de aci înainte el s'a străduit și mai cu inimă pentru luminaarea și crescerea fiilor de țaranî, întru lauda nēmului românesc și bine-cuvîntarea de veci a cerului.

G. Coșbuc.

ROMÂNII LA ROMA

Am vorbit în No. trecut despre serbarea ce s'a făcut la Roma, când Româniî aî depus o corónă la piciorere columnei lui Traian.

Dăm aci discursul rostit de locofiitorul de primar din Roma.

Românî,

«Coróna comemorativă pe care ați depus-o aci la piciorere acestui însemnat monument care amintesece unul din periódele cele mai gloriose ale puterei romane, e o nouă și solemnă dovadă de dragostea pe care poporul român o are pentru Italia în general, și pentru Roma în special.

De acest frățesc omagiû adus orașului, pe care generosul popor român îl consideră ca mamă, eu vë mulțumesc în numele concetățenilor mei pe cari am onóre a-i reprezinta aci.

«Descendenți ai legionarilor pe cari victoriosul împërat roman îi pusese la paza granițelor orientale ale imperiului, Româniî sînt pe drept cuvînt mândri de latinitatea originei lor.

«Admirabilă într'adevăr fu în istorie tenacitatea poporului român de a conserva numele, tradițiunile și orgoliul gîntei latine, rezistând la sguđuirea invasiunilor și înfrîngînd cursele inamicilor, mai ales ale fanarioților, cari au încercat a le smulge sfînta lor limbă și naționalitate.

«Așa vie e încă în această generoasă națiune conștiința originii sale, în cît fiii poporului român învață din îndemnuirile părinților lor și din învățămintele profesorilor lor să iubescă Italia ca o soră mai mare a națiunii lor; poeții în cântecele lor îi arată ca fii ai Italiei; scriitorii stăruie din răspuțeri a înlătură tóte cuvintele străine din idiomul lor latin.

«Ca și poporul latin, tot așa și Româniî luptă spre a continua opera națională în contra apărării străinului.

«De la tradițiunile romane se inspiră gloriosul păstor al Transilvaniei, eroul Horia, cînd în 1784 din pădurea Horasbanya, proclamându-se ca Traian împărat al Daciei, a început războiul de independență și de exterminare în contra îngâmfăților maghiari.

«Și tot ca un Roman a căduț valorosul valah, zdrobind numărul inamicilor și trădat fu condus la eșafod, suferind chinurile pe cari călăul barbar l-a făcut să le îndure mai înainte de a-l ucide.

«Amintindu-și de originile sale, gelos de tradițiunile sale, mîndru de cultura sa, poporul român e ađi sentinela înaintată a latinităței. Decî cu adîncă bucurie și cu înfocat entuziasm Italia urmărește vigurosul progres al tinerei și puternicei națiuni a gentilei «insule latine,» care se ridică măiestoasă în marea slavă a Europei orientale.

«Și va fi în tot-d'a-una pentru Italieni scumpă și mișcătoare amintirea marelui dovedî de dragoste, pe care în 1870 au primit-o de la națiunea soră, cînd parlamentul român rupînd tradițiunile diplomației europene, se grăbea să felicite guvernul italian pentru marele eveniment al redeștăpării Romei.

Români,

«Omagiul pe care voi, în numele conaționaliilor voștri, ați adus ađi Romei și Italiei va contribui să cimenteze în tot-d'a-una tot mai mult uniunea spirituală care unesce pe cele două națiuni în comună înțelegere de a realiza acea misiune de civilizație și de pace, care fu tot mereu aspirațiunea geniului latin.

UN CUVÎNT

Fugî în tot-d'a-una de societatea omului rău.

ALEXANDRU ODOBESCU

Măscut în Bucuresci la 23 Iunie 1834, fiu al generalului Ión Odobescu, și nepot prin mamă al dr. Constantin Caracaș, Alexandru Odobescu a studiat mai întâiu acasă și la sf. Sava, pînă când Vodă Bibescu a desființat cursurile în limba română și le-a înlocuit cu un pensionat francez. Peste câțiva ani (1851) s'a dus la Paris, unde a obținut titlul de bacalaureat și a terminat facultatea de litere.

Fiind încă în străinătate publică în diferite reviste din țară câte-vă articole într'un timp (1851) în care mișcarea literară eră cu totul slabă în Muntenia. În Moldova însă Alexandri întemeiă «România literară,» care—după expresiunea d-lui Urechiă— «a dat semnalul unei mari campanii în contra stricării limbii române sub pretext de a o asemăna din ce în ce mai mult limbii latine.» Aci creșu că este locul seü Odobescu, care a studiat cu o deosebită dragoste și cu o mare stăruință producerile poporului și care a știut să se pătrundă de spiritul acestor produceri, în cât însuși Alexandri, acel profund cunoscător al baladelor și doinelor, a dis cu admirație despre dînsul că «cuvintele populare îi vin sub condeiü fără să le caute.»

Intors în țară, Odobescu deveni un colaborator stăruitor al revistei lui Alexandri și în același timp se hotări a servi statului, ocupând diferite funcțiuni, intrând un moment în magistratură ca procuror la Curtea de Apel din Bucuresci, iar după aceea, mai conform cu dispozițiile sale firești, fu numit membru în comisiunea documentală. Când se uniră ministerele la 1861, fu numit director al ministerului instrucției, iar la 1863 ministru de culte și instrucțiune publică.

În timpul acesta se ocupă și cu știința și cu literatura, făcēja cercetări arheologice prin țară, publică diferite articole asupra Văcărescilor, asupra

poesiei poporane, ș. a. și spre o mai spornică răspândire a ideilor sale, fundă «Revista Română» (cu G. Crețianu, G. Cantacuzino, P. Aurelian, D. Berendeiu, I. Fălcoianu). În această revistă Odobescu a dat un loc de frunte producțiunile poporane, a deprins pe Români să iubească pe bărbații mari ai națiunii și a deșteptat interes pentru monumentele trecutului.

Pe când eră ministru, s'a agitat foarte tare chestiunea mănăstirilor închinate. Cuza și Cogălnicenu voiau o secularizare deplină, adică averea mănăs-

Al. Odobescu

tirască să intre în averea generală a statului, cum s'a și făcut mai târziu. Odobescu voia de asemenea să se ia averile din mâna călugărilor greci, dar să se ție seamă de scopul donatorilor, cari le-au dat pentru cultură și pentru bine-facere și prin urmare tot în felul acesta să se întrebuinteze atât în țară cât și în întregul Orient, ceea-ce ar fi dat României o reală preponderanță politică și culturală în acele părți. Deosebindu-se în păreri de colegii săi, a cerat să convingă opiniunea publică despre adevărul ărilor sale și spre acest sfârșit a tipărit sub pseudonimul *Agaton Otmenedec* o lucrare foarte impor-

tantă intitulată: «Studii asupra drepturilor și îndatoririlor mănăstirilor românești închinată locurilor sfinte.» Din cauză că ideea sa n'a fost primită, s'a și retras din minister.

Mai târziu, când s'a început organizarea expoziției din Paris, guvernul român a însărcinat pe Odobescu, care fusese membru în consiliul de stat, să mijlocască pentru participarea României la acea expoziție. Guvernul francez nu se puté hotărî a da răspuns favorabil cererii lui Odobescu, fiind-că nu se sciă dacă un stat, nefiind cu desevîrșire independent, pôte sta alături cu cele de tot libere. Prin stăruințele trimisului român, aceste dificultăți fură înlăturate și România fu primită să participe în mod oficial la acel concurs universal, unde a figurat pentru prima oră cu numele general de «România.» Prin această participare a țării noastre, prin produsele ei bogate și originale,—grâu, lemne, vite, țesături, costume,—s'a făcut cunoscută străinilor lucru la care a contribuit și scrierea publicată de Odobescu în unire cu P. S. Aurelian sub titlul: «Notiță despre România, mai ales din punctul de vedere al economiei rurale, industriale și comerciale,—urmată de catalogul special al produselor expuse în secțiunea românească la expoziția din Paris în 1867 — și de o notiță despre istoria muncii în țara acesta.»

Odobescu publică apoi diferite articole în «Columna lui Traian» și prin alte reviste și diare, mai ales ocupându-se cu arheologia, și, ca să răspîndască cunoscințele asupra acestei științe, ținū la Ateneu câte-vă conferințe asupra «Artelor în România în periodul preistoric.»

Ales membru al Academiei în 1870, el află tocmai în splendore direcțiunea latinistă, care voia să reformeze limba, eliminând cuvintele vechi, și să facă o ortografie care să oglindască originea latină a cuvintelor. Odobescu eră contra acestui mod de a vedé și de aceia stăruî să se revizuiască dicționarul și glosarul Academiei, lucrare de mare răbdare, dar «greșită în însăși concepțiunea ei.» Re-

vizuirea cerută nu s'a făcut atunci, dar numai prin acest curent, provocat de Odobescu mai ales, s'a născut ideea unui dicționar în care să intre limba «poporană.»

La 1874 d-l Maiorescu, fiind ministru de instrucțiune, rîgă pe mai mulți bărbați învățați să ție câte-vă cursuri la facultatea de litere. Odobescu făcu lecțiuni de arheologie și mai târziu deveni profesor titular, când se înființă prin lege catedră anumită.

După o bîlă grea, Odobescu plecă la Paris, unde ocupă cât-vă timp funcțiunea de prim-secretar și însărcinat de afaceri al legațiunii (1882—1885) și începû publicarea monumentalei lucrări «Le Trésor de Pétrósa.» Intorcându-se în Bucuresci la 1887 re-începû cursul de arheologie la universitate, fu membru al consiliului permanent de instrucțiune, de unde trecû ca director al școlei normale superioare.

În timpul acesta își adună în trei volume aprópe tóte operele sale și Academia îl onoră cu marele premiu Năsturel-Herescu, premiu care fusese acordat numai marelui poet Alexandri.

Cele mai însemnate din scrierile lui Odobescu sînt: nuvelele lui istorice «Mihnea-Vodă» și «Dómna Chĭajna»; apoi *Tractatul de vînătoare*, o colecțiune originală de anecdote, de vorbe de spirit, descripțiunii de bazme alcătuite în frumoasa limbă a poporului nostru, cari te fac să citești cartea cu atâta plăcere în cât să ajungi la sfîrșit fără să scii cum.

Din acesta din urmă dăm mai la vale o bucată în care se descrie o vînătoare pe Bărăgan, bucată plină de farmec.

Gheorghe Adamescu.

BĂRĂGANUL

DE

AL. ODOBESCU.

ărăganul este un pustiū lat și lung, ce se întinde în județul Ialomița. Lungile lui șesuri se par ochiului fără margini; iar pe d'asupra lor, aerul resfirat în unde străvedătoare sub arșița sórelui de vară, oglindesce iberburile și bălăriile din depărtare și le preface dinaintea vederii, fermecate în cetății cu mii de tururi și în palate cu mii de încântări. Câmpia e netedă și nu se ved copaci cu umbră, ci numai din când în când nisce puțuri cu cumpănă, ce se înalță în vędzduh, ca găturile unor uriași cocostârci.

Din copilărie și eu am trăit cu Tămădăeni, vânătorii de dropii din baștină, care nem de nemul lor au rătăcit prin Bărăgan; pitulași în căruțele lor acoperite cu covergi de rogojină și mânând în pas a lene glóbele lor de călușei, au dat rotă, ore, ȃile și luni întregi, împrejurul falnicilor dropioi—cărora le ȃic mitropoliți, sau când aceștia primăvara se întea în lupte de rivalitate sau când tómnă, ei duc turmele de puș să pască țarinele înțelenite.

Eu n'am uitat nici pe răposatul Caraiman, veselul și priceputul staroste al vânătorilor Tămădăeni, carele pute să înghiță în largul său pântec atâtea vedre cât și-o butie de la Délul mare; nici pe iscusitul moș Vlad, care cu ochii de vulpe, zăria crescutul delicat al dropiei mișcând printre fulgii colili; nici pe bietul Gheorghe Gintă, cel care cu o rugină de pușcă pe care orice vânător ar fi asvârlit-o în gunoiu, nimeria mai bine de cât altul cu o carabină ghintuită, și care pe mine, nemernicul, m'a adus de multe ori cu vânat, la conacul de amiași.

Și în adevăr, să ședem strâmb și să judecăm drept. Óre ce desfătare vânătorască mai nețermuită, mai senină, și mai legănată în dulci și duióse visări, póte fi pe lume de cât aceea care o gustă cine-vă când, prin pustiile Bărăganului, căruța în care stă culcat abia înaintea pe căi fără de urme? Dinainte-ı spațiu nemărginit; dar valurile de iarbă, când înviate de o spornică verdēja, când ofi-lite sub pãrlitura sórelui, nu-ı însuflă îngrijirea nestatornicului ocean. În depărtare, pe linia netedă a orizontului, se profilază, ca moșoróe

de cârțițe uriașe, movilele a căror urzêlă e taîna trecutului și podôba pustietății. De la movila Nécșului de pe malul Ialomiței, pină la movila Vulturului din préjma Borcei, ele staî semênate în pre-largul câmpiei, ca sentinele mute și gârbovite supt ale lor bêtrâneți. La pólele lor cuibéză vulturii cei falnici cu late pene negre, precum și cei suri, al căror cloc ascuțit și aprig la pradă rêsare hidos din ale lor grumazuri jupuite și golașe. E gróznic de a vedé cum aceste jivine se reped la stârvuri și se îmbuibă cu mortăciuni, când prin sohaturi pică de bolesne câte o vită din ciređi.

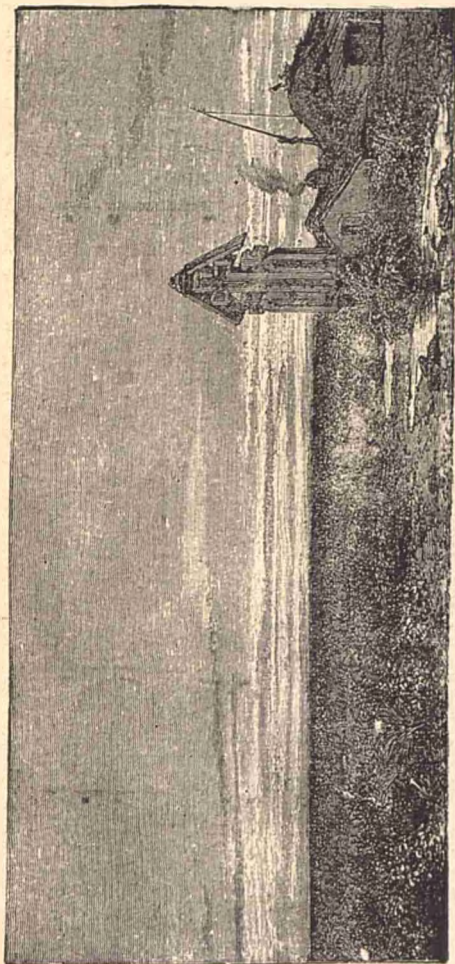
Dar căruța trece 'n lături de acea priveliște scârbôsă; ea înaintéză încetinel și rătăcesce fără de țel, după bunul plac al mârțogelor arominde sau după prepusul de vânat al Tămădăianului căruțaș.

De cu zorile, atunci când roua stă încă aninată pe firele de iarbă, ea s'a pornit de la conacul de nópte, de la coliba unchiășului *mărunt*, căruia îi duce acum *dorul* Bărăganul întreg, — și tocmai când sórele e de-asupra amédului, ea sosesc la locul de întâlnire al vânătorilor. Mai adesea acest loc este o cruce de piétră, strâmbată din piua ei, sau un puș cu furcă, adică o grópă adâncă de unde se scóte apă cu burduful. Trebuie să fii la Paicu, în gura Bărăganului sau la Cornățele în međul lui, ca să găsești câte o mică dumbravă de vechi tufani, sub care se adăpostesc turmele de oi la póle, iar miș și miș de cuiburi de ciorî printre crăcile copacilor. În orice alt loc al Bărăganului, vânătorul nu află alt adăpost, spre a îmbucă sau a dormi điuă, de cât umbra căruții sale. Dar ce vesele sînt acele întruniri de una sau doué ore, în care toți își povestesc câte isbândi au făcut sau mai ales erau să facă, cum i'a amăgit pasêrea viclênă, cum i'a purtat din loc în loc și cum în sfirșit s'a făcut nevedută în sboru-i prelungit.

După repaus, colinda prin pustiú reîncepe cu aceeași plăcere. Vânătorul, împrospețat prin somnul, prin mîncarea și prin glumele de la conac, se aprinde din nou de ispita norocului; el, cu ochiul caută vînatul, cu gîndul sbórá póte către alte doruri; dar simțirile îi sînt în veci deștepte, inima-i veghiată este mereu în mișcare și uritul fuge, fuge departe, dincolo de nestatornica zare a nemărginitei câmpii.

Când sórele se plécă spre apus, când murgul seriî începe a se destinde treptat peste pustiul, farmecul tainic al singurătății crește și mai mult în sufletul călătorului. Un susur noptatic se înalță de pre fața pămîntului: din adierea vîntului prin ierburî, din țărâitul

greerilor, din miș de sunete ușore și nedeslușite se nasce ca o slabă suspinare eșită din sinul obosit al naturii. Atunci, prin înălțimile văzduhului, sboră cântând ale lor doine lungi șire de cocorî, brâne șerpuiunde de acele paseri călătore, în care divinul Dante a întrevăduț grațioșa imagine a stolului de suflete duioșe.

O vedere din Bărăgan.

Dar câte una, una căruțele sosesc la târla sau la stâna unde vânătorii au să petrecă nopte. Un bordei acoperit cu paie — trestia și șovarul sînt scumpe în Bărăgan — câte-vă saiele și olumuri pentru vite, o ceta de dulai țepeni lătrând cu înverșunare și în totă împrejmuirea un miros greu de oie, de cepă și de rachiu, iată adăpostul și străja ce le pôte oferi baciful de la Rădana sau cel de la Renciu.

Din acestea câtă vânătorii să-și întocmescă culcuș și cină, dacă cum-vă n'au avut grijă a-și aduce așternut și merinde în căruțe. Pe când însă, pe sub șure și la vatra bordeifului, ospățul și paturile se gătesc după cum pe fie-care îl taie capul, limbile se desmorțesc și prin glume, prin risuri cu hohote, ele răscumpără lungile ore de tăcere ale dăilei.

Spune tu ce veți voi despre superioritatea vânătoarei cu prepelicarul și despre plăcerile inteligente și alese ce resimte omul în unica societate a unui câne dresat după regulile artei ; cât despre mine, eu rămăiui tot bine încredințat că cele mai dulci mulțumiri ale vânătoarei sînt acelea în cari trupul nu se află osândit la pedepșa jidovului rătăcitor, și apoi încă acele cari isbucnesc cu veselie printre nisce buni tovarăși, întruniți la un loc după o di petrecută în emoțiunii isolate.

Dar chiar și în căruță, vânatul obosesce,

Și după o cină scurtă și somnul asosit.

Vânătorii și căruțași, mârțoșe și dulăi, culcați toți la pămînt, dorm acum duși, la târlă ! . . .

Singure, stelele nopții se uită de pe cer la dînșii ; ei aud cu urechile totă acea nenumărată lume de insecte ce se strecoră prin ierburii, țiuind, scârțîind, fluerând, șuerând, și toate acele mișcări de glasure se naltă cu răsnet potolit în tăria nopții, se limpedesc în aerul ei răcoros și lăgăna în somnie, auzul lor aromit. Când însă vre unul se deșteptă și clipește ochii, câmpia i se înfățișează luminată de scânteile strălucitoare ale licuricilor ; une-orî cerul se încinge pe alocurea în depărtare de o vâlvore roșiatică provenită din pârjol, și un stol întunecos de paseri se strecoră prin năpte . . .

ARBORUL-VIPERĂ.

În pădurile din Australia de răsărit se află un copac înalt de 40 de metri și al cărui trunchi e gros de opt metri, jur împrejur.

Dacă un animal numai se atinge de acest copac, moare îndată, când nu i-se dau repede ajutoare.

Indigenii îl numesc *wi waga* ; savanții noștri *urtica gigas*.

E de o rară frumusețe ; crăcile lui puternice își aruncă cu îndrăsnelă ramurile la o mare distanță în lături, gróse, aprópe rotunde și par surori, la formă, cu ale flórei sórelui heliliente.

Aceste foi, ridicate în sus, sînt acoperite pe de desubt cu o mulțime de perî foarte subțiri, un fel de ace vegetale din cari unul singur, cînd pătrunde cu vîrful în pielea unui animal, lasă un venin mai violent de cît al acelor mai teribile vipere. S'a u văduțu caî alergînd singurî prin pădure și atingînd cu corpul trunchiul acestui copac sau dînd cu capul între frunzele lui. Imediat caî a u început să tremure, să se învîrtescă în loc și a u căduțu în convulsiuni la pămînt, unde a u și murit.

Cît despre efectele acestui venin asupra omului, un călător povesteste următorul fapt la care a fost martor :

«Trecînd călări, cu mai mulți europeni prin pădurile de la Ilawara, unul din ai noștri, un botanist lionez, pe care cu tôte acestea îl însciințasem de primejdia acestui copac, avu ideea nenorocită să apuce cu degetele o fôie a unuia die ei, pentru a o rupe și a-și îmbogăți erbarul. Inșă wiwaga îi rezervă o lecțiune de botanică experimentală la care eră departe d'a se așteptă; căci îndată ce atinse fôia cu vîrful degetului, mînila și brațele lui fură ca isbite de môrte.

«Efectul s'a produs cu repeziciunea unui fulger; degetele sgîrcite și strânse unul lângă altul, deveniseră vinete, nu se mai puteau mișcă; brațele, atîrnate de-a lungul corpului erau ca și rupte de la umeri, erau reci și țepene ca niște brațe de marmoră.

«Șeful călăuzelor nôstre, un bătrîn sêlbatic fôrte harnic și experimentat, sări jos de pe cal și începù s'alerge dimprejur, plecîndu-se ici și colo, culegînd nisce ierburî cu foi rotunde și plisate și cînd adună o cantitate suficientă din ele, începù să le mestece în gură.

«Apoi cu suncul ce se produse ast-fel începù să frece mînila, brațele, înveninatului, murmurînd în același timp nisce plîngerî ce nu se pot traduce, nisce note luate die mugețele tempestelor, căutece de môrte și de evocare a raselor negre.

«După 20 de minute de frecături și de melopee sêlbactice, fu mare bucuria nôstră vădînd degetele môrte până aci, recăpătînd viață, reluîndu-și colorea, întindîndu-se, mișcîndu-se. Inșă cum a-și arătă strigătul de tericire al sêrmanului botanist? Dinsul se repedî la bătrînul negru, căruia

ii curgeau încă din gură bale verdui și care aveă un cap mai urit de cât al unui drac, și-l sărută de șese ori».

Precum se vede, natura a pus alătura de capacul care omoră, planta care scapă; însă a lăsat la pătrunderea omului s'o descopere și în această gônă după antidote, sêlbaticii, cari tótă viața nu fac alt-cevâ de cât să umble prin pădure, sînt maeștrii noștri.

COMETELE

ine-și măi aduce aminte din vara anului 1874, trebuie să scie că timp de vre-o douê luni, prin Maiu și Iunie, se vedeă atunci pe cer în fie-care sérâ, în partea despre miadă-nôpte, o stea urmată de o coddă luminosă, care se desfășurâ în sus, ca un penăș milităresc. Steua aceea erâ o *cometă*.

În acest articol, voim să spunem cevâ despre comete, să arătăm ce sînt ele, și să dovedim cât de fără temeiu sînt temerile ce aũ unii ômeni de dînsele, când se aratâ pe cer.

*
* *

Nenumêratele stele cari se ved pe cer într'o nôpte seninâ, sînt de douê feluri:

Unele din ele fac unele cu altele figurî cari sînt tot-d'una neschimbate. Așâ, tótă lumea cunôsce cele șapte stele luminose, cari fac *Carul* sau *Ursôica*. Orî-cine scie cum patru din aceste stele fac o figurâ în patru colțuri, cari sînt *roșile* Carului, iar cele-l-alte trei sînt înșirate una după alta, înclipuind *oiștea* sau *tînjala*. Ei bine, de când țin ômenii minte, figura făcută de aceste șapte stele a rēmas neschimbata, așâ cum o vedem și astăzi.

Cum este Carul, măi sînt și alte figurî neschimbate, făcute din stele; așâ este *Berbecul*, *Taurul*, *Leul* și altele. Nu e cioban care să nu cunôsca măi multe din aceste figurî de stele.

Stelele de acest fel se chiamă *stele fixe* sau *stele neschimbătoare*, pentru că nu-și schimbâ locul între dînsele.

Sînt însă alte stele, pentru cari nu este tot așâ; spre pildă, *lucêfêrul*. Cine a veđul lucêfêrul, și l-a urmărit cu ochii câte-vâ đile de-a rîndul, scie că el se aratâ, când între cutare stele, când între cutare altele. Într'o sérâ-l veđi în *Berbec*; peste câte-vâ đile, îl găsesci în *Taur*; măi tîrđiu în *Leu*, și așâ măi departe.

Stelele de felul lucéfărului nu se mai chiamă *stele fixe*, de vreme ce ele își schimbă ast-fel locul. Astronomii dovedesc că aceste stele se învîrtesc tóte împrejurul sórelui, precum se învîrtesc praștia împrejurul mânei care ține sfóra. Vom căută și noi să arătăm când-và, în *Albina*, cari sînt dovedile prin cari arată ei acésta.

Stelele fixe sînt nenumérate, pe când de felul lucéfărului sînt fórte puține. Aceste din urmă sînt și ele de doué feluri: unele nu au códă nici odată, cum este lucéfărul, acestea se numesc planete. Altele au códă, une orî mai lungă, alte orî mai scurtă și acestea sînt *cometele*.

Așa dar planetele și cometele sînt un fel de trupurî ceresci cari se învîrtesc împrejurul sórelui.

Fără îndoială, de lucrul acesta nu póte să-și dea sémă cine-và, numai uitându-se câte-và ñile la o cometă sau la o planetă. Dar astronomii au instrumente fórte bune, cu cari véd planetele și cometele mult mai de aprópe, de cât le vedem noi numai cu ochii slobođi. Ei fac socoteli lungi și grele, și dintr'însele se vede, fără nici o îndoială, că planetele și cometele se învîrtesc în adevér împrejurul sórelui.

Dar astronomii mai dovedesc un lucru și mai neașteptat; anume, că chiar pămîntul nostru, pe care locuim, este și el tot o planetă, care se învîrtesc împrejurul sórelui, în timp de un an tocmai. E adevérat că noué ni se pare, tocmai din contră, că sórele se învîrtesc împrejurul pămîntului, trecënd pe rînd prin *Berbece*, *Taur*, *Gemeni*, etc. Pricina este însă că mișcarea pămîntului se face fără nici o sguduire, și că ne mișcăm, împreună cu dînsul, și noi și tóte lucrurile cari ne înconjură. De aceea, noi nu ne dăm séma de mișcarea nóstră, tot așa precum unui om care se află într'o luntre, nu i se pare că se mișcă el, când merge luntrea, ci i se pare că malurile fug înapoi, și că el stă pe loc.

Pîna să vie vremea când vom dovedi și noi în *Albina* că așa este în adevér, să fim cređuți pe cuvînt, și să fie sciut că și pămîntul, și planetele, și cometele, se învîrtesc împrejurul sórelui, unele mai repede, altele mai încet.

* * *

Când se uită cine-và la cer cu un ochian puternic, el vede că este mare deosebire între stelele fixe, între planete și comete, așa cum se véd ele în ochian.

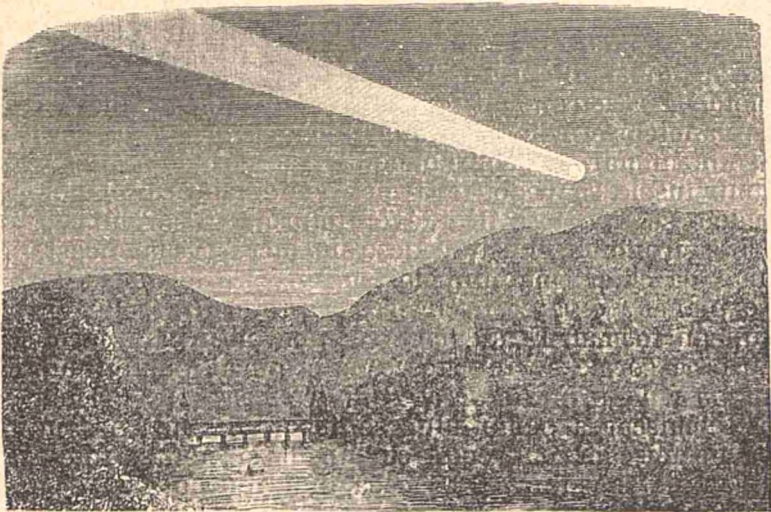
Stelele fixe se véd ca nisce puncte fórte strălucítóre, a căror lucire, pe vreme senină, nu se schimbă nici odată, orî în ce lună le-am privi. Este sciut astăđi că fie-care stea fixă este ca un mic sóre, care luminéză cu chiar lumina lui, iar nu cu lumină luată de la alte trupurî ceresci.

O planetă se vede în ochian ca un mic disc luminos, uneori rotund de tot, alte orî în formă de sóre, ca luna nouă. Despre planete se scie că ele nu au lumina lor, ci ne trimit

numai lumina care le vine de la s6re, ıntocmai precum vedem un p6rete alb c6nd e luminat de s6re, 7i nu-l mai vedem ın ıntuneric.

ın sfır7it, o comet6 v6dută ın ochian s6m6n6 a un mic nor alb, une-orı rotund, alte orı nu ; iar c6da este a76 de str6ve7ie, ın c6t nici nu se vede ın ochian. Cometele nu aű nici ele lumina lor, ci o iaű tot de la s6re, ca 7i planetele.

Inv67a7ii sciű c6 planetele s6m6n6 ıntocmai cu p6mıntul nostru, c6 aű 7i ele mun7i, urc6turi 7i ape, cum sınt 7i pe p6mınt ; d6r c6 unele planete sınt mai mari, iar altele mai mici de c6t p6mıntul.

Comet6.

Cometele ıns6 sınt cu totul alt-fel. Unele din ele nu sınt alt-cev6, de c6t nisce adun6turi de nenum6rate buc67i mici, cari staű apr6pe unele de altele, 7i se mi7c6 ımpreun6 ımprejurul s6relui ; dar totu7i printre dınsele r6m6n locuri g6le, prin cari une-orı se vede c6te o stea, c6nd cometa vine ın dreptul ei. Alte comete se crede c6 sınt alc6tuite din nisce aburi f6rte sub7iri, prin cari iar67i se v6d une-orı stelele.

ın sfır7it, c6dele cometelor sınt f6cute, orı din buc67i de materie risipite ın spa7iű, orı din aburi 7i mai sub7iri de c6t acei cari form6z6 ıns6-7i cometa.

* * *

O deosebire f6rte ınsemnat6 ıntre planete 7i comete, vine din chipul cum, 7i unele, 7i altele se ınv6rtesc ımprejurul s6relui.

Fie-care planet6 se mi7c6 pe c6te un cerc, 7i ın mijlocul

tuturor acestor cercuri stă sórele. Și fiind-că aceste cercuri sînt unele mai mari și altele mai mici, se înțelege lesne că ele nu se întîlnesc de loc unul cu altul. De aceea o planetă nici odată nu se va puté lovî de altă planetă, de vreme ce unele se mișcă mai aprópe de sóre de cât dînsa, iar altele mai departe.

Cu cometele nu este tot așa. Mișcarea lor este mult mai neregulată. O cometă nu descrie un cerc, în al cărui mijloc să fie sórele, ci ea vine une-orî fórte aprópe de sóre; iar alte dáți se duce fórte departe de el.

Din astă pricină, drumul urmat de o cometă se încruciază mai tot-d'a-una cu drumul urmat de una saú mai multe planete.

Dar daca este așa, óre nu s'ar puté întîmplă când-và ca pămîntul să se lovéscă de vre-o cometă ?

Să ne închipuim doué șosele, cari se întîlnesc; să ne mai închipuim că pe una din ele merge o trăsură, pe cea-l-altă o altă trăsură. Se înțelege că daca cele doué trăsuri vor ajunge în acelaș timp la locul de întîlnire al soselelor, ele se vor lovî una de alta. Tot așa s'ar lovî planeta cu cometa, daca s'ar nemerî să ajungă amîndoué în același timp la punctul unde se întîlnesc drumurile lor.

În deosebî, ómenii și-aú pus întrebarea acésta pentru pămînt. Óre nu cum-và se va întîmplă odată ca pămîntul, în mișcarea lui, să se lovéscă de vre-o cometă ?

Înțelege orî-cine că dacá cumvâ așa ceva s'ar întîmplă, și dacá cometa ar fi un corp solid, când ea s'ar lovî de pămînt, s'ar puté întîmplă, să se sdrobéscă pămîntul în bucăți; s'ar mai puté întîmplă să se infierbânte din lovitură, precum se infierbântă fierul lovit cu ciocanul, și infierbântarea să fie așa de mare, în cât să pîeră și ómenii, și tóte vietățile de pe pămînt. S'ar mai puté încá ca, dacá cometa ar cădeà în mare, să facă să dea apa mării peste malurî, și să înece tot în drumul ei.

Sînt sute și miî de anî de când ómenii trăiesc cu frica acésta. Nu se arată odată o cometă pe cer, fără să se găsească câte un isteș, care să predică că are să prăpădească pămîntul.

E adevérat că de cele mai multe orî ómenii nici nu s'au gîndit așa de departe. Pe cei cari n'au avut sciință de carte, i-a speriat mai adese-orî numai vederea cometei, pentru că cometele se véd rar. Când vedeau ivindu-se o stea cu códă își închipuiau că ea prevestesce tot felul de nenorocirî: răsboie, bóle, fómete, vërsări de ape. Gróza-i făcea să vadă de multe orî și lucruri cari nu erau. Une-orî li se părea că códă cutărei comete este în formă de sabie, și-'și închipuiau că asta însemnăză răsboiú. Alții se așteptau la mari vërsări de sânge, pentru că li se părea că cometa erà roșie ca sângele.

Astăzi, mulțumită lui Dumnezeu, toate poveștile acestea nu le mai crede nimeni. S'a ținut socotélă de cometele cari s'a ă arătat, și s'a văđut că nu este nici o legătură între arătarea lor și nenorocirile ce lovesc omenirea. De câte ori pe cer eră câte o cometă fôrte mare, și tocmai atunci erau anii cei mai bunți, mai mănoși și mai liniștiți. De câte ori iarăși nenorocirile cele mai mari s'a ă întimplat, tocmai când pe cer nu se văđuse nici o cometă de anți întregi!

Să ne iasă dar din minte că arătarea unei comete este semn de nenorociri. Credința acăsta este o copilărie, pe care n'o mai găsesci la nici un om cu judecată.

Cum rămâne însă cu frica celor cari se tem ca nu cumva pămîntul să se lovească de vre-o cometă? Am văđut mai sus că acăsta se pôte prea bine întimpla cu atăt mai mult, că numărul cometelor este cu mult mai mare de cât își închipuesce cine-vă. E adevărat că trec anți pînă să se vadă câte una pe cer. Când însă cercetăză cine-vă cerul cu ochianul găsesce în fie-care an câte cinci, șese și mai multe comete, cari sînt așa de mici, în cât nu se pot vedé de cât cu ochianul.

Nu cumvă vre-una din acestea ar puté loví pămîntul?

Invățații, măsărând drumurile tuturor cometelor găsite pînă acum, văđuseră că nu este nici una, al căreți drum să se încruceșeze cu drumul pămîntului; prin urmare, nu ar fi fost nici o temere de o ciocnire între pămînt și vre-o cometă.

Mai în urmă însă s'a văđut că sînt două sau trei comete, cari se pot întâlni cu pămîntul; și anume: una din ele pe la 1 August, una pe la 1 Noembrie și una pe la 15 Noembrie. Temerile ómenilor puteau dar să se deșepte din nou. Eaca însă cum s'a văđut că nu eră nimic de temut:

Astronomii găsiseră că una din cometele acestea trebuia să se întâlnească cu pămîntul la 1 Noembrie 1866. În ziua aceea, cei cari sciau despre ce e vorba, așteptau cu nerăbdare, să vadă ce se va întimpla. Când colo nu s'a întimplat nimic alt-cevă de cât că în nóptea aceea a căđut o minunată plóie de stele.

Ce dovedesce asta? Nimic alt, de cât că cometa era numai o adunătură de bucăți de materie, după cum am spus mai sus. Când pămîntul a dat peste ea, pietrele acelea ă intrat în aerul pămîntesc, și unele ă căđut pe pămînt, altele ă trecut prin aer, și s'a ă dus înainte. Pe când însă cădeau sau treceau prin aer ele, prin frecarea lor cu aerul, s'a ă înfierbântat așa de tare în cât, s'a ă aprins, așa că ómenilor li s'a părut că văđ o plóie de stele, pe când nu erau de cât nisce pietre aprinse cari cădeau sau treceau prin aer. Unele din acele pietre s'a ă și găsit căđute pe ici, pe colo.

Pămîntul însă nu a suferit nimic, din acăstă întâlnire cu cometa. Cei mai mulți ómeni, nici n'a ă știut că pămîntul se lovește de o cometă. Cine a pățit-o însă mai rău a fost co-

meta, pentru că atunci ea a pierdut atât de mult, din cauza părților ei cari au căzut pe pământ, încât aji nici nu se mai scie unde este cometa aceea.

Să nu ne mai facem dar nici o spaîmă de comete, de vreme ce chiar atunci când dăm peste ele, nu se întâmplă pămîntului nimic rău, să nu dăm nici un cređemînt proorocilor mincinoși cari, din când în când, dau de scire că pămîntul are să se prăpădască în ziua cutare. Tóte acestea sunt născociri.

Iacă numai ce mai am de adăogat:

Cometa din 1866 s'a desființat, în adevăr; dar tot a mai rămas din ea remășițe, și de câte ori pămîntul trece printre rămășițele acestea, este iar câte o plóie de stele. Acesta se întâmplă în fie-care an, cam pe la 1 Noembre, dar mai ales la fie-care 33 de ani.

Ei bine, tocmai anul acesta sunt 33 de ani de la întălnirea din 1866. Este de cređut dar că anul acesta plóia de stele va fi mai bogată și mai frumoasă de cât în alți ani.

Așa dar, dacă va fi cerul senin, să-l observăm în noptile de pe lângă 1 Noembre, și mai ales în cele de Sămbătă, Duminică și Lună, 30 și 31 Octombree, și 1 Noembre.

Tot așa se vėd multe stele cădătoare și în noptile dintre 30 Iulie și 2 sau 3 August, în fie-care an.

Prin urmare, ceea-ce altă dată făcea gróza ómenilor, pentru noi va fi numai o minunată vedere, care ne-ar umplea de mulțumire.

I. C. S.

Un nou sistem de a face vin bun

Dintre tóte industriile nóstre, fabricarea vinului, se face și astăzi ca și acum 100 de ani.

Avem varietăți fórte bune de struguri pentru fabricarea vinului, dar ce folos că vinurile fabricate la noi se strică fórte ușor din cauza próstei fabricațiunii. Când din nenorocire culesul se face în condițiuni rele, atunci vinul este și mai prost.

Vinurile nóstre fabricate în mod primitiv și fără multă bătae de cap, sînt fórte adese ori expuse la flóre, oțetelă și alte bóle; cari bóle sînt tóte provocate de nisce ființe fórte mici microscopice. Nemuritorul Pasteur, în lucrările sale a dovedit că aceste ființe cari provócă fermentațiunea și bólele se pot omorî la 65°.

De atunci lumea s'a u încercat a apërà vinul prin încãldire, dar operațiunea este fôrte delicatã și uneorî fiind rëu condusã, vinul prinde gust de fiert.

De mãi mulți ani, ómenii de sciință, lucrëzã pentru a transformã metodele de vinificație și a formã o industrie stabilitã pe baze într'adevër sciințifice. In timpul din urmã unul din acești ómeni de sciință, d-l Rosensthiel, a fãcut cunoscut Academiei de sciințe din Paris, rezultatul experiențelor pe cari le-a fãcut în acëstã privință timp de 4 ani în Franța și Tunisia. Resultatele au fost excelente; așã cã credem necesar a trage atențiunea celor interesați.

Descoperirile d-lui Rosensthiel, spune *La Lique du Midi*, vor permite sã se sterilizeze mustul, pãstrând nealterat gustul lui, fapt fôrte important, pentru cã în general încãlditul unui must numai la 35° fãcut în contact cu aerul de podgoreni, comunicã vinului un gust neplãcut.

D-l Rosensthiel încãldește mustul la 50° în prezența acidului carbonic, iar nu a aerului. Incãlditul îl face în 3 rîndurî și într'un aparat cu serpentin (tub încolãcit în formã de șarpe) a cãruî temperaturã se pôte schimba.

Iatã cum procedëzã experimentatorul: Strugurii culeși sînt cãlcați sau zdrobiți și puși într'o tocitóre ordinarã iar în masa mustului din tocitóre se introduce gaz de acid carbonic. In tot timpul încãlditului acëstã atmosferã de acid carbonic este pãstratã cu îngrijire pentru a împiedicã oxidațiunile.

Mustul din tocitóre se lasã apoi sã curgã prin partea de jos a tocitórei în serpentinul încãldit, de unde eșind este condus din noũ în tocitóre însã prin partea de sus, și trece prin boștinã pentru a se scurge din noũ pe partea de jos a tocitórei și a trece apoi iarãși prin serpentin pînã cãnd mustul a ajuns la 50°. Atunci se lasã mustul sã se rëcëscã. pînã la 38° și apoi se încãldește încã o datã la 50° tot prin metoda de mãi sus.

Mustul trebuie încãldit cel puțin de 2 orî, pentru

că temperatura mustului scădând la 38°, fermentațiunile reîncep sub influența drojdiei rămase neomorită la prima încălzire. Mai bine chiar este să se încălzească mustul de 3 ori, căci 3 încălziri sînt de ajuns pentru a asigura păstrarea mustului sterilizat.

Al 2-lea punct descoperit de d. Rosensthiel este solubilitatea materiei colorante roșie în mustul strugurelui, chiar fără nici o fermentațiune. Se credea pînă acum că materia colorantă conținută în pelița bobului, și care colorază mai tîrziu vinul intră în soluțiune din cauza alcoolului (spirtului) format prin fierberea mustului. Lucrurile nu se petrec astfel. Ținînd strugurii zdrobiți câte-vă césuri la temperatura de 50°, mustul va da un vin foarte colorat, mai colorat chiar de cât pe calea obișnuită.

Să se observe că în acest nou mod de vinificație, plecăm de la un must steril, care nu va pute începe să fiarbă de cât dacă-î vom adăoga noi o altă drojdie.

Acésta este punctul capital, căci podgorénul pôte să-și alegă drojdia ce voesce. Drojdia contribue în mare parte a da gustul vinului și acéstă drojdie diferă atât după struguri cât și după podgorii. Pentru fie-care podgorie putem alege drojdia varietăților de struguri care dau vinul cel mai bun.

Sterilisând mai întaiu mustul și apoi adăogându-î o drojdie nouă ca să fiarbă, obținem un vin mai bogat în alcool, din causă că afară de drojdia adăogată de noi, se mai găsesce în mustul tratat astfel și alte feluri de drojdi și microbi cari în loc să prefacă zahărul din must în alcool îl prefac în acid carbonic și apă.

În țările calde (printre cari ne putem numêra) acéstă metodă este cu deosebire aplicabilă. Ea va înlătură fermentațiunile incomplete cari se produc une ori și la noi. Vinul va fi mai alcoolic și mai colorat. Încercările făcute în partea de miadă-și a Franței a reușit de minune.

În definitiv câștigul noului mijloc de vinificație al d-lui Rosensthiel sînt următoarele: Lipsa gustu-

luî de vin fiert; solubilitatea materiei colorante a strugurelui chiar în mustul provenit din el; sterilizarea la o temperatură relativ mică; alegerea după voință a drojdiei, ast-fel ca să obținem un vin mai bogat în alcool și cu un buchet plăcut.

ȚARA DRACILOR

ăpitanul engles Welby, care a făcut o călătorie prin părțile pînă acum necunoscute ale Abisiniei și Ugandei, reîntorcându-se la Londra, și-a povestit interesantele sale aventuri și impresiuni din călătorie. Cele mai curioase lucruri le-a vădut în cercul Valamo, despre care se dice că e țara dracilor. «Valamo,» dice căpitanul, are un nume foarte rău; am audit spunându-se adese-orî, că cine pune piciorul pe acel pămînt, devine victima dracului. Se înțelege, n'am dat creșemînt acestor vorbe băbesci, dar după ce m'am interesat de lucru, a trebuit să fiu martorul unor fenomene atît de curioase, în cât nici acum nu pot să-mi dau sîma de ele.

Primul lucru neobicinuit mi s'a dat a-l vedeà atunci, când unul dintre somalicii, ce erau cu mine, începù de odată să ia câmpii strigînd cât îi luà gura: «Valamo!» «Valamo!» El erà foarte agitat și tremurà. În unele momente pãrea a fi mai liniștit, și atunci strigà, că l'a luat dracul. Tôtã noptea el a fost nebun, dar în dimineța dilei următoare iarăși s'a simțit mai bine. În decursul călătoriei a mai avut un atac și atunci luà în mîna un cuțit, amenințînd cu mörte pe orî-cine s'ar apropià de el. Ômenii spun că e foarte periculos a mîncà în prezența unui indigen din Valamo. Unul dintre Sudanii cari erau cu mine, a mîncat și timp de douë zile nu i s'a întîmplat nimic, însă în ziua a treia a nebulnit. Nebunia începù să cuprindă și pe un al treilea dintre ômenii cari erau cu mine, dar în decurs de o zi și el s'a vindecat. Voind să lămuresc aceste casuri, ciudate, m'am hotărît să mîncînc în prezența unei sute de indigeni din Valamo. Am mîncat foarte bine și imediat, după mîncare nu mi-a fost nimic, a doua zi însă am devenit bolnav. Se înțelege, m'am făcut a nu da atențiune întîmplării, dar ca să constat cauza bôlei mele, n'am putut nici de cum».

Trei ȃile și două cântări

(De V. O. V. Horn.)

Traducere de Gr. Mănițiu.

— Uf, ce frig! Trebuie să faci foc, d-le profesor!
Așă îi vorbi poetului Gellert, medicul sėu, un bărbat mic și gros.

— Voesci d-ta să te ruinez de tot? D-ta trebuie să ședți într'o odaie mai caldă.

Gellert zîmbi melancolic.

— Lemnăria mea suferă de oftică, ȃise el, și punga de asemenea. Inșă fii liniștit, d-le doctor, mē voiū îngrijii, mē voiū îngrijii.

Medicul se plecă peste masa de scris a lui Gellert și ȃise într'un ton întrebător:

— Ah! o cântare nouă?

Gellert surprins, clipi din ochi. Doctorul o ținu către ferestra împodobită cu flori de gheață, și citind-o esclamă:

— Excelentă! o cântare curat creștinėscă. Iubite d-le profesor, acēsta trebuie s'o copiezi pentru soția mea. Diminēțā o primesci înapoi.

Pe urmă pipăi pulsul lui Gellert observând:

— Incet, încet; șederea este pentru d-ta o nenorocire. Iți trebuie un cal, să călăresci. D-ta trebuie să-ți cumperi un cal.

— Iar să cumpăr. N'ai cum-vă mai multe recete de acestea eftine, d-le doctor? Tocmai bine imi vin acuma, rėspunse Gellert cu un zîmbet duios.

Medicul se depărtă. Gellert cădu pe gânduri. Eri mai avuse încă 30 de taleri, astădi nimic; lemnele îi mai ajungeau cel mult opt ȃile. Bani n'avea de unde primi.

— Dar cei 30 de taleri de eri ce s'au făcut?

Intr'o stradă dosnică și mică a orașului Lipsca se află o căsciōră, care eră proprietatea bogatului Neidhardt, un om sgărcit în tōtă puterea cuvintului. Eră o clădire miserabilă, dar tot își mai aducea chiria. De mulți ani locuia într'insa un cismar sėrac, dar cu frica lui Dumneȃeu, cu femeia sa și cu mulți copii. Grija pentru pâinea de tōte ȃilele își găsise aici adăpost; bieților ómenii le mergea rėu de tot. Peste vară tot se luptaseră ei mai ușor cu greul vieții, dar acum

eră iarnă, eră timp de răsboi, ger mare, iar câștig puțin, puțin de tot; pe lângă acestea se apropiă și rata pentru chirie, care se ridicase la 30 de taleri, și sgârșitul de Neidhardt îi amenințase că-i dă afară.

Femeea cismarului se mai duse odată la cel cu inima împietrită; dar în zadar, acesta nu cunoscea îndurare. În genuchii, cu ochii înecați în lacrimi se rugă femeia să-i mai aștepte; ei tot-d'a-una ar fi plătit cinstit. Tóte în zadar!

Se apropia ziua îngrozitoare. Supărarea pusese pe sprijinul familiei la pat. Aerul rece al iernei străbatea în odaie pe lângă gémurile descleite, și șese copii mici steteau în jurul sobei reci, plîngînd de frig și de fóme. Bieteii mame părea că i se rupe inima. Bolnavul tată însă grăi:

— Domnul Dumnezeu a ȓis: chiamă-mă în necazurile tale și eu te voiu mântui, și tu să mă prea măresci pe mine. Veniți să ne îndreptăm rugăciunea noastră către dînsul.

Tatăl se rugă fierbinte și plin de credință. Și când ȓise «amin,» o rază de încredere și mulțumire îi înveli inima oboșită.

Mama plecă cu doi copilași către tîrgul de lemne spre a adună așchii pentru foc. Eră o ȓi luminósă de iarnă; un vînt rece suflă de la est, cu o asprime tăietóre, pătrunȓînd prin hăinuțele subțirele ale sërmanilor, în cât aceștia muriau de ger și de fóme.

Tocmai atunci ieșise și Gellert la preumblare din cauza sănătății.

Observând copiii cu mama lor, le urmă învelit în paltonul seú cald, căptușit cu blană. Copiii alergase ceva înainte, iar mama mergea după dînșii în pas domol, și abătută se aședă pe o piatră cu ochii scăldați în lacrimi.

Gellert cunoscea supărarea și sărăcia. Amîndoué au fost adese orî óspeții casei sale părintesci, în care trăiau odată 13 copii, iar venitul părinților mic, mic de tot. De aceea păși încetișor către sërmana femeie și o întrebă de necazul ei cu atâta blândețe, în cât cuvintele sale pătrunseră adînc în sufletul ei. Femeea putu să descopere tótă supărarea și mizeria sa necunoscutului domn, cum bunăoră Neidhardt îi va alungă mâine-poimâne pe stradă dacă nu-i vor puté plăti cei 30 de taleri, cum va fi acesta mórtea bărbatului ei și cum va trebui ea și copiii să móră de fóme.

— Femeie, exclamă Gellert, Domnul Dumnezeu trăește încă, și dacă aveți credință, veți vedea mărirea lui! . . .

El porunci femeii, să-l urmeze. Acasă deschise pupitrul său, luă cei 30 de taleri și-i dădu femeii. Când femeia de bucurie voi să se arunce la pământ și să-i îmbrățișeze genuchii, el o oprî dicându-i:

— Mulțumiți lui Dumnezeu, care a ascultat rugăciunea voastră. Iar la Neidhardt să nu mergi înainte de 11 ore, spre a-i plăti chiria.

După ce Gellert rămase singur în odaia sa, își îndreptă privirea către cel Atot puternic și plecă ceva înainte de 11 la bătrânul Neidhardt. Acesta tocmai ședeă la o masă cu bani, și nu-i prea venea la socotelă, de a fi turburat, dar față de un bărbat pretutindenî atât de stimat, trebuia să fie mai prevenitor de cât îl lăsa inima. Gellert dișe:

— Domnule Neidhardt, de la d-ta poți învăța omul sigur multă bunătate. D-ta vei pricepe bine arta de a face cu daturile ceresci într'adevăr bine.

Sgârcitul își pierdu cumpetul. Conștiința sa îi spunea într'o limbă destul de clară tocmai contrariul. El ar fi dorit, ca profesorului să i se piardă și urma.

Gellert însă îi vorbi mai departe despre mulțumișele sufletesci ale bine-facerii, cu atâta căldură, în cât cămătarul începù să asude.

De odată césul bate unspre-zece și cu prima bătaie intră și sërmana femeie în odaie cu o față strălucitoare exclamând:

— Iată v'aduc cei 30 de taleri, și acum dați-mi și scrisoarea aceea, pe care v'a trimis-o bărbatul meu bolnav de mörte ca să nu ne dați afară din casă.

Neidhardt, care părea că are foc sub picioare, dișe:

— O, n'a fost neapărat de lipsă; n'am luat dör lucrul așa serios! Vedeți acum am vizită; duceți-vă acum.

Intr'aceea apucă cu degetele sale nodoróse fișicul cu bani și-l vîri în buzunar, Gellert însă murmură:

— Sînt trei-deci de taleri și nu-i legat nici un b'estem de ei.

Și Neidhardt simți la aușul acestor cuvinte nisce fiorî ciudați. Iar femeia continuă:

— Da, da, acuma diceți că n'ați luat lucrul serios. Erî însă ne amenințați să ne aruncați cu bulendre cu tot pe

stradă! Noi nu te-am blestemat pentru acésta; din contră, bărbatul meu s'a rugat pentru d-ta, ca milostivul Dumnezeu să ți înmóie inima împietrită, și ađi diminéță Dumnezeu a vedut miseria nóstră: când plangeam rezimată de o piatră, m'a găsit acest domn bun și mi-a dăruit cei treideci de talerī!...

Gellert îi făcu semn să tacă, dar femeea continuă:

— Nu mai faceți semne; eu trebuie să o spun, căci altcum prea greu îmi stă pe inimă.

Neidhardt roși pînă după urechi. De odată însă se reculege, întinde femeii cei 30 de talerī, trage cu condeiul peste socotéla de pe pupitru și ȓice:

— Femee, datoria vóstră este plătită, cumpără pâine și te îngrijesce de bolnavul tēu bărbat. După aceea se întóarse către Gellert cu cuvintele: Mult prețuitul meu domn, d-ta nu ai numai scrieri frumoșe, ei și fapte frumoșe. Vino, să mergem împreună la sērmana familie.

— Dis și făcuț. Și în odăița cea săracă licări o rază binefăcétóre din ajutorul ceresc și omenesc, și rugăciunea cismarului a fost auđită peste așteptare, căci Neidhardt făcu din acea ȓi mult bine familiei.

Inainte de plecare, doctorul cel mic și gros vru să vadă lemnele lui Gellert. Vēđēndu-le, cletină din cap, porunci totuși să i se facă bolnavului foc din greu. Acum voiă să plece, spre a aduce femeii sale noua cāntare a lui Gellert, dar când cārmī pe după colț, îl întâmpinā o femeie săracă, cu cuvintele:

— Domnule doctor, osteniți, vē rog, pînă la bărbatul meu. D-l profesor Gellert și d-l Neidhardt vē rógă.

— Iarăși Gellert, murmură doctorul; il cunoscī pe acela, femeie?

— Da, rēspunse femeea într'un ton rezolut și încređător.

— Aha, aci ș'aú cheltuit banii, exclamă doctorul, de aceea suferē el acum frig. Femeii îi căđu ca o pétră de móră pe inima, auđind, că bunul domn trebuie să ducă lipsă din cauza ei. Doctorul însă îi ȓise: Dar nu vē întristați, femeie, pe un ast-fel de om nu-l părăsesce bunul Dumnezeu.

El pōscrise cevā și grābī în spre casă. Aci il așteptā un flăcău cu un cal gata de încălecat.

— Ce este? întrebă doctorul.

Primarul din Vachau vē rógă, să veniți, pentru Dumne-

deu, numai de cât pînă la dînsul. Femeea sa este greu bolnavă. Doctorul încăleacă și porni în fuga calului.

Eră aprópe de nestrăbătut. Trupe prusiene ocupase strada. În sfîrșit ajunse la locuința primarului și doctorul își vedu numai de cât de datorie.

După ce trecuse pericolul, doctorul fu silit să ia loc la masă, în jurul căreia ședeau oficiali prusieni, — căci bine înțeles, primarul aveă o bună gospodărie.

Doctorul eră tare flămînd, de aceea se și apucă serios de mîncare. După ce-și pregătise stomacul pentru a doua serie de bucate, dîse cel mai mare dintre oficiali:

— Domnule doctor, așa-î că sînteți din Lipsca?

— Da, rîspunse doctorul, scoțendu-și încă o bucată de cîrnat.

— Cunoșteți pe profesorul și poetul Gellert?

Doctorul puse acum cuțitul și furculița pe masă și dîse:

— Eū sînt medicul și amicul lui.

— Așa? mi s'a spus că ar fi bolnav.

— Da, așa este, ar trebui să facă mai multă mișcare; i-am spus chiar ađi dimineța să-și cumpere un cal.

— Ei, și el își va cumpăra?

— Da, rîspunse doctorul rîdînd, voința ar fi, dar cu împlinirea merge greu, frecîndu-și la aceste cuvinte degetul cel mare cu arătătorul.

— Dar Gellert e sêrac? întrebă oficialul impresionat.

— Da, e sêrac, sêrac lipit.

Și-acum povesti doctorul tot ce sciū, mai ales despre Neidhardt și despre sêrmanul cismar. Oficialul bătū în palme strîgînd:

— Și un ast-fel de om vrednic nu-și pôte cumpăra nici lemne, nici un cal!

— Dar, d-le doctor, arătați-mi cîntarea cea nouă a lui Gellert, de care mi-ați vorbit! (Sfîrșitul în No. viitor).

Cronica săptămînei

— În aceste din urmă două săptămîni, puține lucruri s'a întimplat în Europa, cari să merite să fie povestite.

— La noi în țară, lipsa de bani a mers crescînd mereu. Grânele sînt puține și cele cari sînt se vînd greu de tot. Se vorbește mereu că guvernul va face un împrumut

de bani în streinătate, dar pînă acum încă nu l-a făcut. E lipsă mare de bani și în streinătate.

— Împăratul Rusiei, Nicolae II, a fost dîilele acestea de a veduț la Berlin pe împăratul Vilhelm II al Germaniei. Peste câte va săptămâni, împăratul Vilhelm va merge și el în Anglia, ca să viziteze pe regina Victoria, care-î este bu-nică, de vreme ce mama împăratului Vilhelm este fiica re-ginei Victoria.

Nu se scie ce o eși din aceste întîlniri de regi și îm-părați.

— În Africa, continuă cu înverșunare răsboiul între Boeri și Englezî. Cei dintăiū aū fost pînă acum pretutindenî în-vingători.

În partea despre apus, ei aū înconjurat și bombardéză Mafeking, cel mai însemnat oraș englezesc în partea aceea.

În partea despre răsărit, după ce aū intrat în colonia Natal, și după ce aū bătut pe Englezî la Glencoe și la Dundee, acum i-aū închis și i-aū înconjurat în orașelul La-dysmith. Săptămâna trecută a fost aci o bătălie însemnată pe care a căștigat-o tot Boerii. Englezii aū perdut 6 tu-nuri și 2.000 de ómenî prinși, pe lîngă mai multe mii omoriți și răniți în luptă. Pe cei cari aū mai rămas, i-aū înconjurat Boerii din tóte părțile, și nu se scie de aū mai scăpat vre-unul.

Englezii sînt fórte îngrijați de întorsătura pe care o iaū lucrurile în Transvaal. Ei trimit mereū ajutore ; deci pînă să soséscă ele în Africa, trebuie să trecă șese săptămâni, și pînă atunci cine scie ce se va mai întâmplă pe acolo !

INFORMAȚIUNI

Creștinismul.

Prin sfaturile preotului St. Andreescu și a învățătorului I. Dimitriu din satul Moșna, județul Fălciū, s'a convertit la religia creștină ortodoxă de răsărit femeea, *Maria Teot*, de rit apusan și care locuesce în ȓisul sat.

Cerimonialul ungerii cu sf. mir, după aprobarea chiriarhului respectiv, s'a efectuat de preoții St. Andreescu și P. Profir, în ȓiua de 9 Octombree expirat, în biserica din sus ȓisul sat, la vecernie, în prezență a 4 nași : D. Dima, consilier delegat, Ioan Proca consilier, Sim. Gav. Andronache și Ioan Măciună locuitori fruntași, și a o mulțime de locuitori fruntași curioși de faptul unic în sat.

I. Dimitriu.
Asistent

* * *

Serviciul statelor personale din ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice s'a unit cu serviciul statisticii sub conducerea d-lui Mihail Demetrescu.

* * *

Joși 28 Octombore s'a terminat examenul de definitivat al institutorilor din circumscripția Bucuresci. Duminecă 31 Octombore începe exameaul învățătorilor. Sînt 300 de învățători în circumscripția Bucuresci cari depun acest examen.

* * *

Examenele de capacitate pentru învățămîntul secundar se reduc pentru anul școlar 1899—1900 la următoarele:

Religia la 1 Noembre 1899;
Geografia la 15 Decembre 1899;
Germana la 1 Martie 1900;
Franceza la 1 Maiu 1900.

BIBLIOGRAFIE

A apărut *Istoria Bucurescilor* de d-l G. Ionescu-Gion, inspector general al învățămîntului secundar. E o lucrare de 816 pagini și conține multe și frumoșe ilustrații.

Vom reveni.

* * *

Lăgănul viselor, Poem dramatic în două acte, de Ión Adam.
Prețul 1 leu, la toate librăriile.

ADRESE CĂTRE REDACȚIE

Aduc cele mai mari laude, comitetului de inițiativă și de Redacție, cari au avut frumoșă inspirație, de a dat la lumina poporului, revista «Albina», care revarsă asupra cetitorilor și abonaților dulceta și lumina sufletului.

Nenițoiu
Abonatul dv.

MULȚUMIRI

Venerabilul preot *Marin Dumitrescu* de la biserica St. Ioan (Moși) din Bucuresci, oferind bibliotecii parohiale Ceplenita jud. Iași—cartea: *Istoricul* a 40 de biserici din România, volumul I-ii, Epitropia îi aduce vii mulțumiri.

C. Ianollu
Paroch.

Subscrisul, învățător diriginte al școlii rurale din căt. Liștêva, comuna Grindenî, Doljiu, aduc viile mele mulțumiri, d-lui Gheorghe Lăzărescu, comersant în orașul Caracal, jud. Romanați, care a bine-voit a da suma de 5 lei pentru a se cumpără tăblițe și condeie de piêtră la elevii sêraci din clasa I ai acestei școle.

Oprea I Popescu
Inv. dirig. Liștêva, Doljiu,

Domnii abonați cari și-au schimbat adresa sînt rugați a ne comunica noua adresă, arătând comuna, județul și oficiul prin care au primit plîná în present revista; acesta pentru a nu suferi intrerupere în primirea revistei.

PEPINIERILE
C. C. DATCULESCU

Din Slobozia-Galbenu, județul R.-Sărat

Comenșile se primesc și la **Depoul Datculescu**

117 Victoriei, București

Arborii ce se plantază d'acum, tómnă, se prind fără a se uda.

Imense cantități de arbori roditori

” ” ” ” de alee
” ” ” ” de împăduriri.

Preturi mai eftene ca ori-unde

Ast-fel :

50.000 Peri altoiți de 3 ani, piramide frumoșe, cu 800 lei mia, 90 suta și 1,20 b.

40.000 Meri » » » corónă sus 900 » » 100 » » 1,50 »

12.000 Arșari americani de 3 metri, corónă sus 1000 » » 120 » » 1,50 »

16.000 Frasinî excelsior 3 » » » 1000 » » 120 » » 1,50 »

etc. etc. A se cere catalogul de la **Depoul Datculescu.**

117 Victoriei, București.

Sămînță de Moha tot-d'a-una verde (Pârîng de California) cel mai bun nutreț pentru ori-ce vită.

Sămînță de amestecuri furagere ce se sémână odată pentru mai mulți ani.

Buhai și Vișele de Rasă

Ont de vaci de Svițera

FÎN EXTRA. — MEIU NETREERAT

PORUMB DE SĂMÎNȚĂ

(diferite varietăți).